До: **г-н Найден Тодоров - Министър на културата на Република България,**

До: **Членовете на Комисия по култура и медии към Народно Събрание,**

До: **Комисия по Култура към Сдружение на Общините,**

До: **г-н Васил Терзиев - кмет на Столична община,**

До: **г-жа Яна Генова - заместник кмет на Столична община**

До: **г-н Благомир Коцев - кмет на Община Варна,**

До: **г-н Костадин Димитров - кмет на Община Пловдив,**

До: **г-н Димитър Николов - кмет на Община Бургас**

До: **Управителен съвет на Национален фонд „Култура”**

До: **г-жа Диана Димитрова - изпълнителен директор на Национален фонд “Култура”**

До: **Комисия на Европейския парламент по Култура и Образование**

Отворено писмо

Уважаеми представители на Министерството на културата, Комисията по култура и медии към Народно Събрание, Комисия по Култура към Сдружение на Общините, Столична община, Община Варна, Община Пловдив, Община Бургас, Национален фонд „Култура“, Комисия на Европейския парламент по Култура и Образование.

Ние, долуподписаните творци, професионалисти в областта на културата и представители на културната и в частност музикалната индустрия в България, пишем, за да изразим дълбоката си загриженост относно настоящия модел и приоритети на финансиране на събития в нашата сфера в България.

Самостоятелно икономическо съществуване на културния сектор

Призоваваме за спешна реформа, която да промени фокуса на подкрепа от безплатни събития (с вход свободен) към насърчаване на развитието на платени събития (с билети), които реално отразяват стойността на изкуството, насърчават устойчивия растеж на индустрията и увеличават възможността им за самостоятелно икономическо

съществуване, което ще доведе не само до облекчение на публичния бюджет, но и до осъществяване на реален икономически принос към културната екосистема.

През последните години станахме свидетели на тревожна тенденция на публично финансирани събития в нашата сфера с вход свободен, които разрушават икономическата екосистема на музикалните индустрии. Въпреки че разбираме и подкрепяме необходимостта от безплатни културни дейности за насърчаване на приобщаването и достъпността към социално слаби и маргинализирани социални групи, става все по-ясно, че разпространението на безплатни за публиката събития изкривява общественото възприятие за стойността на изкуството. Музиката не е стока, която може да се консумира, без да се отчита нейната истинска стойност. Всеки концерт представлява години на обучение, труд и всеотдайност от страна на творци, които заслужават справедливо възнаграждение за работата си. Всеки концерт, фестивал или проява представлява денонощен труд на редица професионалисти в сферата на музикалната индустрия, които искат да съществуват активно и независимо на свободния пазар, но са парализирани, поради дългогодишното насърчаване и заучаване на публиката, че музиката е безплатна за потребителите. Това се отразява не само в сферата на концертната индустрия, но и в разпространението на музикални звукозаписи.

Моделите на публично финансиране, които фаворизират безплатните събития, създават изкривен пазар, който вреди на всички участници в културния сектор. **Платените събития са от решаващо значение за осигуряване на дълготрайност и устойчивост на музикалния сектор**. Без адекватна подкрепа за тази екосистема рискуваме да създадем среда, в която събития с билети ще са напълно неконкурентоспособни, което вече води до сценарий, при който всички музикални инициативи се налага да разчитат изцяло на публично финансиране.

В последните години, поради тази тенденция, ставаме свидетели на това, че публичният сектор не може да отговори на нуждите на свободния пазар от финансиране, поради неговата невъзможност да се самоиздържа, което неминуемо води до чувствително понижаване на качеството на предлаганите културни продукти, а това прави страната ни непривлекателна за чуждестранни инвестиции и ни изолира от отворените европейски и световни пазари позиционирайки ни като неустойчив и рисков партньор.

Безплатните прояви трябва да подкрепят нови таланти и изгряващи артисти

В този контекст можем да се съгласим, че безплатните прояви е допустимо да служат за една много конкретна цел, която обаче представлява в дългосрочен план принос към икономическата ни екосистема, а именно да подкрепят развитието на нови таланти и изгряващи артисти. Предоставянето на безплатен достъп до концерти на млади и перспективни творци би могло да даде възможност да представят работата си, да се популяризират и да се свържат с публиката, която иначе трудно биха могли да достигнат. Този модел обаче не бива да се прилага спрямо утвърдени професионалисти или институции, или в случаи различни от гореспоменатите.

Изключително важно е да различаваме любителската от професионалната културна среда. Децата в нашата професионална сфера започват музикалното си образование още на четири годишна възраст, посвещавайки средно 20 години на своето обучение, развитие и талант, което освен инвестицията на труд, представлява и финансова инвестиция на държавата. Професионалните музиканти заслужават да бъдат оценени и признати адекватно.

Безплатните събития трябва да бъдат запазени за градските празници и специални поводи като новогодишната нощ, а не да се превръщат в норма за всички изяви. В ущърб на екосистемата е, когато от елитни състави и опитни професионалисти също се очаква да свирят без рационално и справедливо облагане за публиката, само защото събитието е публично финансирано.

Държавните и общинските състави

За нас е изключително важно да има правилно разбиране какво представлява държавната или общинска издръжка на музикален състав или театрална трупа - тя сама по себе си представлява финансово облекчение за публиката, тъй като тя няма възможност да плати реалната стойност на един билет, необходима за самостоятелната издръжка на един състав.

Ако настоящите приоритети на финансиране не бъдат променени, рискуваме да създадем ситуация, при която до няколко години над 90% от културните оператори и музикалните изпълнители ще бъдат принудени да зависят изцяло и единствено от публични средства. Зависимостта от събитията със свободен вход ще унищожи финансовата устойчивост на индустрията, като лиши артистите от възможността да получават приходи от своите изпълнения и изяви, защото ще унищожи форумите, които предоставят възможности за изява и приходи. Това е не само неустойчиво, но и създава опасен прецедент, при който професионалистите в областта на културата са демотивирани да въвеждат иновации, да се развиват и да процъфтяват бидейки икономически независими.

Данъкоплатците финансират неустойчив икономически модел

Освен всичко, сегашният модел има сериозни последици и за данъкоплатците. Публичните средства, събрани от данъците на българските граждани, се използват за финансиране на събития с вход свободен без ясна възвръщаемост. Когато на хората се предоставя неограничен достъп до културни преживявания без заплащане, това намалява разбирането им за истинската стойност на тези преживявания. Закупуването на сандвич, напитка или детска играчка от музикално събитие може да има своя икономически принос към даден град, но по никакъв начин не допринася към икономическата екосистема на музикалните индустрии.

По-важното е, че данъкоплатците несъзнателно финансират система, която вместо да насърчава растежа и устойчивостта, насърчава зависимостта и нарушава икономическата

екосистема на културния сектор. Несправедливо е данъкоплатците да поемат тежестта на финансирането на неустойчив икономически модел, който в крайна сметка застрашава дългосрочната жизнеспособност на културните индустрии и води до обезценяване на професионалното творчество. Това превръща едни от най-доходоносните за икономиката на всяка държава индустрии в паразитиращи на гърба на данъкоплатците в България, вместо да има водещ финансов принос. В световен план музикалната индустрия надминава киноиндустрията като стойност на бизнеса.

Спешно призоваваме Министерството на културата, Комисията по култура и медии към Народно Събрание, Комисия по Култура към Сдружение на Общините, Столична община, Община Варна, Община Пловдив, Община Бургас и Национален фонд „Култура“, Комисия на Европейския парламент по Култура и Образование **да преразгледат стратегиите и приоритетите си за финансиране.** Публичните средства следва да се разпределят по начин, който подкрепя музикалните събития с билети, **създавайки възможности за професионалистите в областта на културата да изкарват прехраната си от своята работа.** В същото време безплатните събития следва да бъдат запазени за изгряващи творци, като се гарантира, че те получават необходимите платформи за развитие и същевременно се запазва целостта на индустрията за опитните професионалисти.

В европейската практика съществуват множество модели на финансиране на музикални събития с комерсиален характер, насърчавайки постигане на икономическа самостоятелност, чрез осигуряване на устойчиво публично финансиране за определен брой издания, след което поетапно изтегляне с цел постигане на независимост и реализация на икономически принос.

Културата е инвестиция в духа на една нация, но също така и инвестиция в нейната икономика. Време е това да се припознае, като се насърчи система за финансиране на културата, която оценява художествената работа, насърчава лоялната конкуренция и гарантира дългосрочното развитие на културните индустрии в България.

Изместването на фокуса на приоритетно финансиране към събития с билети ще има положително въздействие върху икономиката и културния сектор като цяло. Подкрепата за платени събития насърчава творците и културните организации да въвеждат иновации, което води до по-добри резултати и по-високо качество на културните продукти. Този подход също така стимулира местната икономика.

Като финансираме събития, за които се заплащат билети, ние потвърждаваме стойността на културата и насърчаваме обществеността да инвестира в нея. Това насърчава устойчива среда, в която творците и културните оператори могат да се развиват, създавайки успешни културни продукти, които са по-малко зависими от публично финансиране и са по-способни да се самоиздържат чрез подкрепата на публиката.

Готови сме да работим заедно с вас за разработването на по-справедлив и устойчив модел на финансиране, който да отразява истинската стойност на културата и нейното

значение за българското общество. Надяваме се да видим незабавни действия по този въпрос, преди да е станало твърде късно.

С уважение,

Любо Киров
Кантус Фирмус
Европейски Музикален Фестивал
Иво Папазов - Ибряма
Васил Димитров
Александър Васев
Фондация Тейлс оф Синемория
Клуб MIXTAPE5
Бар Петък
Радослав Мирчев
Петър Коев
Дарина Такова
Камелия Тодорова
Симеон Желязков
Константин Добройков
Камерен ансамбъл "Софийски солисти"
Рут Колева
Мила Георгиева
SoAlive Music Conference
Ража Ел Мадхун
Илияна Георгиева
Мила Михова
Филип Александров
София Лайв Клуб
Петя Данкова
Марина Василева
Велислав Стоянов
Мартин Ташев
Димитър Льолев
Атанас Попов
Виктор Викторов
Стоян Джаферов
Димитър Благоев
Сдружение Брас Асоциация
София Лайв Фестивал
Петко Дреников
Анна Кемилева
Павлета Семова
Мария Кондова "Европейски Музикален Фестивал" - Варна

Гергана Николаева
Нейко Бодуров "Varna Jazz Days" фестивал
Александър Николов "София Филм Фест" Варна
Антоанела Петрова
Валери Цеков
Евден Димитров
Страцимир Павлов
Нейчо Петров - Реджи
Стоян Роянов
Нуша Роянова - Издателство "Дъбови листа"
Снежка Панева
Стоян Ангелов
Клуб “Ментол” Варна
Нели Вълчева
Александър Обретенов
Мирослава Кацарова
Пловдив Джаз Фестивал
Николай Данев
Прея-Ейрин-Комфорт Рекс Димитров
Златина Трендафилова Ричева
Мартин Михайлов
Чайка Арт ЕООД
Клуб EXE
EXE BEACH
Бар После
EXE EPISODE - фестивал
EXE BEACH Фестивал
Чавдар Тодоров
Виктория Тодорова
Павел Петров
Борис Денински
Петър Стоичков
Николай Киров
Константин Герганов
Радослав Миланов
Александър Александров
Христо Йоцов
Борислав Бояджиев
Теодора Орешенска
Блу М
Елисавета Петрушева
Ния Петрова
Димитър Карамфилов
Марина Господинова

Група Остава
Свилен Ноев
Георги Георгиев
Клуб Строежа
Фест Тийм ЕООД
Hills Of Rock - Фестивал
Sofia Solid - Фестивал
AURA - Фестивал
Burgas Summer Live - Фестивал
Калоян Николов
Благослав Анастасов
Група Hayes & Y
Група Hug or Handshake
Антон Георгиев
Петър Трифонов
Димитър Панев
Елен Мюзик
Ева Квартет
Росен Захариев
Клуб Карусел
Клуб Купе
К.Е.В.А.
Ментo
Чистилището
La Maison
Ивентим.БГ ООД